Shirkiin Aakhiratti Salphinna Guddaatti Nama geessa-kutaa 2

Description

Wanti isaan gabbaraa turan isaan mormuu fi kijibsiisuu
Wantoota namoonni Rabbii oltaâ€™aa gaditti gabbaran (waaqefatan) bakka gurguddaa sadiitti qoodu dandeenya. 1ffaa-Wanta waa hubachuu dandaâ€™uu kan gabbaramutti hin gammanne. Kan akka nabiyyoota, malaykoota fi saalihota. 2ffaa-Wanta waa hubachuu dandaâ€™u kan gabbaramutti gammadu. Kan akka sheyxaanaa, hoggantoota jallattoota taâ€™anii fi kanneen biroo. 3ffaa-Wanta waa hubachuu hin dandeenye. Kan akka dhagaa, mukaa fi kkf.

Kunniin hundi Guyyaa Qiyaamaa namoota isaan gabbaran (waaqefatan) ni mormu. Mee gosoota sadan kanniin tokkoon tokkoon haa ilaallu.

Malaaykonni isaan mormuu
Malaaykonni uumamtoota Rabbii oltaâ€™aati. Isaan amala gooftaas, gabbaramaas hin qaban. Kana jechuun waa uumuu, tooâ€™achu, sooru fi hojii biroo Gooftaan qofti hojjatu hojjachuu hin dandaâ€™an. Akkasumas, gabbaramaa (kan waaqefatamanii) miti. Kanaafu, isaan gabroota Rabbiiti. Wanta Rabbiin isaan dandeesise malee nama fayyaduu fi miidhu hin dandaâ€™an. Namoota irraa gareen wayii â€œmalaaykonni Rabbiitti dhiyoo waan taâ€™aniif shafaâ€™aa (jaarsummaa) nuuf taâ€™uu ykn Isatti nu dhiyeessuâ€• jechuun waaqefatu. Kuni shirkii guddaa fi soba ifa baheedha. Guyyaa Qiyaamaa malaaykonni kana ni mormu. Mormii isaanii kana Qurâ€™aanni haala kanaan hima:

﴿وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا۟
يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ
ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾﴾

â€œ**Guyyaa [Rabbiin] hunda isaanii walitti qabee, ergasii malaaykotaan, â€œSila isaan kun isin gabbaraa (waaqefataa) turanii?â€• jedhu, [yaadadhu].â€• [Malaaykonnis] ni jedhu: â€œAti Qulqulloofte! Waliyyiin keenya isaan osoo hin taâ€™in Sima qofa. Kana irra, isaan Jinnii gabbaraa (waaqefataa) turan. Irra hedduun isaanii isaanitti amanu.â€•** Suuratu Saba 34:40-41

â€œGuyyaa [Rabbiin] hunda isaanii walitti qabee, ergasii malaaykotaan, â€œSila isaan kun isin gabbaraa (waaqefataa) turanii?â€• jedhu, [yaadadhu].â€•

Guyyaa Rabbiin mushrikootaa fi wanta isaan gabbaran walitti qabuu yaadadhu. Guyyaan kuni Guyyaa Qiyaamaa Rabbiin namoota jalqabaa irraa kaase hanga dhumaa jiran walitti qabuudha. Erga walitti qabee booda mushrikoota (namoota Isaa gaditti wanta biraa gabbaran) waqqasuuf malaaykota akkana jechuun gaafata: **â€œSila isaan kun isin gabbaraa (waaqefataa) turanii?â€•**

Ergasii malaaykonnis akkana jechuun deebisu: **â€œAti Qulqulloofte!â€•** Kana jechuun Yaa Rabbii keenya! Ati Gooftummaa Kee keessatti yookiin ibaadaa keessatti shariika qabaachu irraa qulqulloofte. Nutis taâ€™e kan biraa Si waliin shariika taâ€™uu irraa Si qulqulleessina.[1] Shariikni nama waliin hirmaate kan gargaaru ykn wanta qabu kan waliin horatuudha.[2] Fakkeenyaf, daldala keessatti namoonni lama yoo waliin shaarrakan (qindaaâ€™an) isaan lamaan waliif shariika taâ€™u. Takkaa wal gargaarani daldala kana hojjatu takkaa immoo buâ€™aa daldala kanarraa argamu addaan qoodatu. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Gooftummaa Isaa keessatti shariika hin qabu. Kana jechuun hojii Isaa keessatti kan Isa gargaaru hin jiru. Ammas, ibaadaa keessatti shariika hin qabu. Ibaadan hundi Isa qofaaf taâ€™uu qaba. Ibaadan Isaa fi wanta biraa jidduutti qoodamu hin qabu. Rabbiin shariika qabaachu irraa qulqulluudha.

â€œ**Waliyyiin keenya isaan osoo hin taâ€™in Sima qofa.â€•** Kana jechuun Si qofatu Gooftaa keenya, Gabbaramaa keenya. Siin ala Gooftaan biraa hin jiru, Si malee gabbaramaan haqaa hin jiru.[3] Nuti mushrikoota jaalalloo (hiriyyoota) hin godhanne. Kana irra, isaaniin ala Situ waliyyi keenya. Nu fi isaan jidduu wal jaallachuun hin jiru.â€• Wal jaallachuun erga bade faallan isaa ni argamaa jechuudha. Innis diina walitti taâ€™uudha. Kana jechuun namoonni kunniin diinota keenya. Isaaniin alatti Ati jaalalloo keenya.[4]

Akka nu gabbaraa turanii fi jaalallota isaanii akka taane yoo odeessan, nuti isaan kijibdoota akka taâ€™an ni labsina. Isaaniin ala Si qofatu waliyyii (jaalallo, gargaaraa, Gooftaa) keenya. Isaan haqiiqaadhaan nu hin gabbaran, ajaja keenyaafis hin ajajaman.[5] â€œ**Kana irra, isaan Jinnii gabbaraa (waaqefataa) turan.â€•** Kana jechuun namoonni kunniin sheyxaanota gabbaraa turan. Sheyxaanonni akka malaaykota gabbaran isaan ajaju. Isaaniis sheyxaanotaaf ajajamu. Haala kanaan, haqiiqaadhaan (dhugaadhaan) sheyxaanota gabbaru. Namni Rabbiin faallessu (maâ€™asiyaa) keessatti Rabbiin ala kan biraatiif ajajame, wanta kana gabbaramaa godhatee jira.

â€œ**Irra hedduun isaanii isaanitti amanu.â€•** Kana jechuun irra hedduun isaanii kijibaa fi jallinna isaanitti beeksisan keessatti jinni dhugoomsu, ergasii ni hordofu.[6] Sheyxaanni Rabbii gaditti wanta biraa gabbaruu isaanitti hasaasa. Mushrikoonnis kana dhugoomsuun hojii irra oolchu.

Haala kanaan, malaykoonni namoota addunyaa keessatti isaan gabbaraa (waaqefataa) turan ni mormu.

Guduunfaa
Namoonni gariin addunyaa keessatti â€œMalaaykonni Rabbiitti dhiyoodhaâ€• jechuun isaan kadhatu, ni waaqefatu. Fkn, akkana jedhu, â€œYaa Gabraâ€™el na fayyisi.â€• Suuraa isaanii kaasun gadi jedhuuf. Kuni shirkiidha. Malaaykonni Guyyaa Qiyaamaa namoota akkanaa ni mormu. Waa afurin isaan mormuu:
1ffaa-Rabbii oltaâ€™aa ni qulqulleessu. Kana jechuun malaaykonni ibaadaa (gabbarri) keessatti Rabbiin waliin gabbaramu (shariika) taâ€™uu irraa Rabbii oltaâ€™aa qulqulleessu.
2ffaa-Namoota kanniinitti diina taâ€™uu-â€œ**Waliyyiin keenya isaan osoo hin taâ€™in Sima qofa.â€•** jedhu keessatti ni arganna. Hiika Waliyyi keessa tokko â€œjaallallooâ€• dha. Namoonni kunniin jaalallo

malaaykota erga hin taâ€™in diina isaaniti jechuudha. Sababni isaas, wanta malaaykonni garmalee jibban hojjatu. Wanti kunis shirkiidha.
3ffaa-Namoonni kunniin dhugaadhaan malaaykota osoo hin taâ€™in sheyxaanota gabbaraa akka turan malaaykonni ni beeksisu. Sababni isaas, namoonni kunniin Rabbiin faallessuun sheyxaanotaaf ajajamu.
4ffaa-Isaan wanta sheyxaanni isaanitti hasaasu dhugoomsun hordofu. Malaaykota waaqefachuutti malaaykonni hin ajajne, Rabbiinis hin ajajne, nabiyyoonnis hin ajajne, beektonnii fi namoonni gaggaarinis hin ajajne. Kanaafu eenyutu ajaje ree? Deebiin: sheyxaanatu ajaje. Sheyxaanni â€œMalaaykonni Rabbiitti dhiyoodha, nama fayyadu. Kanaafu isaan kadhaa, waaqefadhaa..â€• jechuun isaanitti hasaasa. Namoonnis kana dhugoomsun hojii irra oolchu. â€œ**Irra hedduun isaanii isaanitti amanu**â€• Kana jechuun irra baayâ€™een isaanii sheyxaanota dhugoomsu.

Haala kanaan Guyyaa Qiyaamaa malaaykonni namoota isaan kadhatan, gargaarsa fi birmanna irraa barbaadan mormu.

Kitaabban wabii
[1] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-12/103
[2] Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Sabaâ€™a-Ibn Useymiin, fuula 251
[3] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-12/103-104
[4] Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Sabaâ€™a-Ibn Useymiin, fuula 252
[5] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-12/104
[6] Maddoota olii

Date Created
June 10, 2020
Author
admin